

به نام خدا

سلسه نشست های چالش های معلمی

مهمان جلسه ی اول : دکتر رحمان کشاورز

۱- اگر در دانش آموزان احساس صمیمیت بیش از حد نسبت به معلم وجود داشته باشد ، معلم چه اقدامی را باید انجام دهد؟

قطعاً باید بین معلم و دانش آموز رابطه احساسی وجود داشته باشد زیرا باعث تسهیل در امر آموزش می شود و به دانش آموز در کلاس خوش می گذرد.

* اگر حرمت معلم زیر پای گذارده شود ، باید کنترل شود.

معلم باید مقتدر مهربان باشد.

* البته در مواردی ممکن است که دانش آموزان عاشق معلم باشند و در او ذوب شوند هم باید این صمیمیت کنترل شود.

باید به دانش آموزان آموزش بدهیم که ذوب شدن در هر شخصی و کامل دانستن او غلط است به غیر از ائمه و پیامبران.

* در این موارد باید رابطه را سرد تر نمایید و تذکر بدهیم.

۲- اگر معلمی سر کلاس با یک حرف ضد اسلام یک دانش آموز مواجه شود ، چه اقدامی باید انجام دهد؟

* خشونت در کلاس درس ممنوع است و هیچ مشکلی را حل نمی نماید.

* آموزه های دینی بسیار غنی است پس پاسخ هایی برای این مسائل دارد.

* لطفاً در صورت مواجه با چنین موردی با جهالت برخورد نکنید ، سخن های دانش آموز را بشنوید و بگذارید که تا آخر کلامش را بگوید آنگاه با استدلال ، به صورت کامل و همه جانبه و محکم پاسخ دهید.

آرامش خود را حفظ کنید و از تعصب و زیاده روی دوری کنید و با لبخند سخنان او را گوش دهید سپس از سوال اکتشافی استفاده کنید (سوالاتی را از او بپرسید تا دلیل این تفکر آنها را بفهمید) سپس ریشه را پیدا کنید.

* برای پاسخگویی به شبهات ، اصل دین و متون دینی همچون قرآن را بشناسید و بر اساس آن به وی پاسخ دهید و با استدلال و منطق جواب بدهید.

این حدیث از امام صادق قابل تامل است:

وَ إِنْ كُنْتُ مِنْ أَصْحَابِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ فَمَا هَكَذَا بِخَاطِبِنَا وَ لَا بِمَثَلِ دَلِيلِكَ بُجَادِلْنَا وَ لَقَدْ سَمِعَ مِنْ كَلَامِنَا أَكْثَرَ مِمَّا سَمِعْتَ فَمَا أَفْحَشَ فِي خِطَابِنَا وَ لَا تَعْدَى فِي جَوَابِنَا وَ إِنَّهُ لِلْخَلِيمِ الرَّزِيزِ الْعَاقِلِ الرَّصِينِ لَا يَغْتَرِيهِ خُرْقٌ وَ لَا طَيْشٌ وَ لَا نَزَقٌ وَ يَسْمَعُ كَلَامَنَا وَ يُصْغِي إِلَيْنَا وَ يَسْتَعْرِفُ حُجَّتَنَا حَتَّى اسْتَفْرَغَنَا مَا عِنْدَنَا وَ ظَنَّنَا أَنَّا قَدْ قَطَعْنَاهُ أَذْخَصَ حُجَّتَنَا بِكَلَامٍ يَسِيرٍ وَ خُطَابٍ قَصِيرٍ يُلْزِمُنَا بِهِ الْحُجَّةَ وَ يَقْطَعُ الْعُدَّةَ وَ لَا نَسْتَطِيعُ لَجَوَابِهِ رَدًّا فَإِنْ كُنْتُ مِنْ أَصْحَابِهِ فَخَاطِبُنَا بِمَثَلِ خُطَابِهِ .

(بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار عليهم السلام ، جلد ۳ ، صفحه ۵۸)

و حقاً وی مردی است شکیبای و دارای وقار، و در حکم استوار؛ هیچگاه بر وی خشونت در بحث، و سبکی در حال غضب عارض نمی گردد. او گفتار ما را می شنود، و به سویی ما گوش فرا می دارد، و حجت و دلیل ما را جستجو و بازیابی می نماید، تا جایی که آنچه

را که در اختیار داریم بیان کردیم به طوری که ما گمان می‌بریم حجت را بر او تمام و رای و نظریه‌اش را ابطال کرده‌ایم، وی با سخن کوتاه و گفتار آسانی ما را به دلیل و حجت محکوم می‌نماید، و راه عذر را مسدود می‌کند چنانکه ما قدرت بر جواب او نداریم. بنابراین اگر تو از اصحاب او هستی لازم است بر تو که با ما به مثل و مانند آن خطاب مخاطب کنی!»

*اصلاً به این افراد برچسب نزنید.

*اگر نمی‌توانید به دانش آموزان پاسخ دهید آنها را به اهل علم عودت دهید یا اینکه با تحقیق پاسخ دهید.

۳- اگر سر کلاس ، دانش آموزی اقدام به لجابت با معلم خود کند ، معلم باید چه اقدامی انجام دهد؟

#پیشگیری قبل از درمان بسیار مهم است.

*کاری نکنید که لج دانش آموز درآید.

*معلم نباید رفتار متقابل داشته باشد و لج کند.

*به دانش آموز محبت کنید حتی آنها که لجابت دارند.

#محبت حتماً باید با اقتدار همراه باشد.

*حلم و بردباری باید انجام شود چرا که نیاز کار معلمی است.

#همیشه به دانش آموزان یاد دهید که معلم و دانش آموز ، دو قطب روبروی یکدیگر نیستند.

#دانش آموزان ولی نعمت ما هستند و نعمت خدا و امانت هایی اند که به ما سپرده شده‌اند.

*تمام تلاشتان را در کلاس انجام دهید که دانش آموز را از کلاس اخراج نکنید و حتی المقدور مشکلات را در کلاس رفع کنید.

#معلم باید یک روان شناس خوب و عالی باشد.

انجمن علمی علوم تربیتی
پردیس شهید رجایی فارس

۴- یک معلم باید چه اقداماتی برای کنترل حسادت دانش آموزان نسبت به دانش آموزان خوب کلاس انجام دهد؟

*توجه زیادی به برخی از افراد نکنید ، حتی در نگاه کردن به دانش آموزان باید عدالت را رعایت کنید و به همه جای کلاس نگاه کنید.

*از تشویق بیش از اندازه به دانش آموزان زرنگ و از بی‌توجهی به تنبل ها خودداری کنید.

*دانش آموزان را با یکدیگر مقایسه نکنید.

*نقاط مثبت همه دانش آموزان را در کلاس ، پر رنگ نمایید حتی در زمینه های غیر درسی.

#باید استعدادهای مختلف دانش آموزان را بشناسید و آنها را کشف کنید و پرورش دهید و آنها را پر رنگ کنید.

۵- در مدارس شبانه روزی ، اگر دو نفر احساس صمیمیت بیش از حد به یکدیگر داشته باشند ، یک معلم چه اقدامی باید انجام دهد؟

#معلم باید در برخی موارد تغافل هم داشته باشد.

*به مسائل شخصی دانش آموزان خیلی ورود نکنید زیرا: ۱-مورد خشونت و ناراضایتی اولیا قرار خواهید گرفت-2-مورد اتهام و سوءظن قرار خواهید گرفت-۳- از زندگی شخصی خود باز خواهید ماند.

*راهکار این است که این افراد را به مشاور معرفی نمایید.

#هرگز در جای مخفیانه با دانش آموزان صحبت نکنید

انجمن علمی علوم تربیتی
پردیس شهید رجایی فارس